

Temaplan oppvekst for Berlevåg kommune

Plan- og utviklingsavdelingen
13.03.2013

Innhold

Bakgrunn	3
Formål med temaplanen	3
Målsetning.....	3
Sentrale oppvekstsområder.....	3
PPT.....	3
Barnevernet.....	4
Barnehagen	4
Skolen	5
Grunnskole	5
Kulturskole.....	5
Videregående skole	6
Helsestasjonen	6
Kultur	6
Ungdomsklubben	6
Kino.....	6
Diverse lag og foreninger	6
Fokusområdene 2013 – 2016	7
Barn og unge	7
Fritid og frivillighet	8
Helhetlig tjeneste	9

Bakgrunn

Barn og unge fremheves i kommunenes overordnede styringsdokumenter som et satsningsområde i utviklingen av Berlevåg som kommune og tettsted. En temaplan er derfor utarbeidet for å sikre den ønskede fremdriften i arbeidet med oppvekst i kommunen. Samfunnsdelen av kommuneplanen for Berlevåg kommune vil bestå av flere underliggende planer. Oppvekstplanen er den delen av kommuneplanen som omhandler oppvekstområdet. Planen omhandler de områder som er sentrale for oppvekst i kommunen; skole, barnehage, kultur, PPT, barnevern. Da helse- og omsorg er dekket i temaplan for folkehelse vil dette ikke inngå i temaplanen for oppvekst.

Formål med temaplanen

Formålet med temaplanen er å kartlegge forholdene i kommunen samt legge til rette for at en oppvekst i Berlevåg skal være spennende, trygg og danne grunnlag for gode levekår som voksen. Berlevåg kommune skal være en god kommune å bo i der oppvekstvilkårene til innbyggerne ivaretas. Det betyr at vi tar mål av oss til å skape så gode oppvekstvilkår at de aller fleste gjennomfører skolegang og får en utdanning som kan gi dem gode levekår, og at oppveksten i Berlevåg gir de unge den tyngden de trenger videre i livet.

Målsetning

For å nå målet om at Berlevåg kommune skal kunne tilby et spennende og trygt oppvekstmiljø må man lykkes i strategien der man setter mål ved flere av oppvekstområdene. Helsestasjon og barnehage må lykkes i å fange opp de barna som er i faresonen og sørge for riktige tiltak så tidlig som mulig. Skolene må ha et læringsmiljø som gir alle elever sjanse til å lykkes. Støtteapparat rundt som PPT, psykisk helse og barnevern må legge opp sitt arbeid slik barn og unge som trenger det, får god oppfølging og riktige tiltak, slik at de ikke dropper ut av utdanningsløpet.

Fritidsaktiviteter og arenaer for barn og ungdom må ha en bredde som fanger opp alle. I et samspill mellom kommunen og frivillige organisasjoner, må en sørge for at også uorganisert ungdom fanges opp og blir inkludert i et sunt miljø.

Sentrale oppvekstsområder

PPT

Pedagogisk- psykologisk tjeneste er organisert gjennom kommunen og kjøper tjenester fra Lakselv ved Midt-Finnmark PPT. Tjenesten drives av fagleder.

Berlevåg pedagogiske psykologiske tjeneste (PPT) har ansvar for å utrede og kartlegge barn og voksne med behov for spesial pedagogisk hjelp, samt gi en sakkyndig uttalelse. I tillegg skal PPT bistå skole og barnehage i deres pedagogiske arbeide.

I dag har PPT ansatt en PP- rådgiver i 100 % stilling. I tillegg har kommunen samarbeid med Lakselv PPD, der logoped og spesialpedagog kommer til Berlevåg 3 ganger i halvåret.

PPT hører til under Berlevåg familiesenter, så det er derfor et tett samarbeid i mellom tjenestene innad i helse og sosial. PPT har kontor på Berlevåg skole.

Barnevernet

Barnevernet er organisert etter vertskommunemodell i samarbeid med Båtsfjord kommune. Berlevåg er vertskommune. Tjenesten ledes av fagledersleder, har 5 ansatt og er lokalisert i rådhuset i Berlevåg og Båtsfjord.

Barneverntjenesten i kommunen skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barneverntjenesten skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår.

Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgsvikt og adferdsproblemer. Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgsvikt, adferds-, - sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette. Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer, og skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som er pålagt kommunen.

Det ser ut til å ha vært et godt grep å opprette et felles barnevern for å få en mer robust og stabil tjeneste. Etter to års erfaring er det vanskelig å si noe sikkert om grepet har gitt bedre tjenester til befolkningen, men det kan virke som at man har styrket tilbudet i begge kommuner. Hovedutfordringen ligger i tidsbruken da det tar mye tid for tjenesten å samarbeide med to kommuner.

Barnehagen

Barnehagens formål og innhold er hentet fra Lov om barnehager. Dette dekker barnehagens driftsområde. Formålsparagrafen lyder som følge;

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet, og skal drives i samsvar med Lov om barnehager med forskrifter. I tillegg skal barnehagen bygge sin virksomhet på lokal kultur og tradisjon.

Utfordringene Berlevåg barnehagen i dag møter er for det meste knyttet opp mot areal og manglende barnehageplasser. Berlevåg barnehage mangler rom til blant annet spesialpedagogisk trening og et møte / gruppe rom der man kan avholde foreldresamtaler.

Også den ulike alder sammensetningen gir utfordringer da barnehagen er dimensjonert for inntil 45 barn avhengig av alder. Da *"Rett til barnehageplass"* kom for barn som fyller ett år før utgangen av august, er andelen av barn under tre år blitt større. Disse barna tar opp to plasser, noe som tilsier at antall barn i barnehagen er gått ned, men antall plasser er konstant.

Videre er mangelen på førskolelærere(barnehagelærere) et stort problem. Etter flere forsøk på å skaffe fagfolk, har fagleder ikke lyktes og har måttet ty til konstitueringer av ufaglærte for å fylle opp stillinger der loven krever utdannet personale. Å rekruttere ut fra egne rekker har heller ikke vært kronet med suksess. Barnehagens personale har en høy gjennomsnittsalder og det må satses på rekruttering av yngre folk for å drive barnehagen videre i fremtiden. Til tross for disse problemene har Berlevåg barnehage beveget seg i riktig retning når det gjelder det pedagogiske innholdet i barnehagen og å oppfylle rammeplanens intensjoner.

Skolen

Grunnskole

Berlevåg skole har 110 elever fordelt på 10 alderstrinn. Skolefritidsordningen er åpen i skoleåret og har ca. 20 barn. Det stilles store krav til årlig utvikling og tilpassing etter nye krav i den norske grunnskolen. I en liten kommune medfører dette store krav til pedagogisk og faglig tilpasset bemanning. Som regel er det ingen utdannede vikarer å oppdrive, så skolen blir sårbar og har ofte lite rom for ressurs til styrking av trinn med ekstra behov og begynneropplæring.

Midler til inventar og utstyr samt vedlikehold av den 60 år gamle skolebygningen har lenge vært midlertidig redusert i påvente av renovering. Skolegården har også vært nedprioritert i lang tid, og det er krevende å lykkes i arbeidet med et godt sosialt miljø når elevene har lite å finne på i friminuttene.

Et utdanningstilbud av høy kvalitet fordrer at skolen har handlingsrom for utvikling. Skolen deltar i det nasjonale prosjektet *"Bedre læringsmiljø"* fram til 2014, og arbeider aktivt med relasjonsbygging og lokale målsettinger for en bedre skole. Alt foregår i nært samarbeid med elever, foreldre og politikere.

Skolen er også med i et nasjonalt prosjekt i utprøving av et nytt fag; arbeidslivsfag. Det knyttes forhåpninger til at dette faget skal motvirke frafall i videregående opplæring ved at det stimulerer elever som ellers ikke motiveres gjennom fordypning i språkfag.

Fra 2012/13 deltar skolen også i den nasjonale satsingen *"Ny Giv"*, som skal sikre overgangen til videregående skole for elever som trenger ekstra hjelp til motivasjon for videre utdanning.

Kulturskole

Kulturskolen tilbyr undervisning i instrumentopplæring, band, dans og drama. Vi opplever en stor interesse for slike fritidstilbud blant barn og ungdom. Bemanningen er for liten til å innfri etterspørselen.

Prioritering av undervisning medfører lite administrasjonsressurser hos kulturskoleleder til å drive utviklingsvirksomhet eller innhenting av eksterne midler. Kulturskolen deltar årlig i regionale samarbeidsprosjekt.

Videregående skole

Berlevåg kommune driver en LOSA- filial av Nordkapp maritime fagskole og videregående skole. I samarbeid med Nordkapp maritime fagskole og videregående skole og kommunes næringsliv skal kommunen bidra til at flest mulig utdanningsprogram prioriteres og videreutvikles. En utfordring er å få flere parter i næringslivet med som aktive deltakere i forbindelse med skolens behov for utplassering av elever.

LOSA – tilbudet skal bidra til å styrke første års videregående elevers bånd til Berlevåg. Det er mål å opprettholde tilbudet for flest mulig elever så lenge som mulig de dette har en positiv innvirkning på oppvekstvilkårene i kommunen.

Helsestasjonen

Helsestasjonens formål er å fremme psykisk og fysisk helse, og forebygge medfødte og ervervede sykdommer og skader hos gravide, barn og ungdom. Helsestasjonen skal bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barn og unge gjennom tiltak for å styrke foreldrerollen, fremme barns lærings- og utviklingsmiljø, og legge til rette for godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø i skolen.

Kultur

Ungdomsklubben

Berlevåg Ungdomsklubb er et rusfritt tilbud til ungdom. Klubben har lokaler på Samfunnshuset, og har klubbkveld fredag og lørdag. Mandag og torsdag arrangeres det juniorklubb. Klubben er fordelt på 2 etasjer. I første etasje er det musikkanlegg, datamaskiner med internetttilgang, instrumenter med div utstyr, samt tv-spill og annen underholdning. I andre etasje er det en "stilleavdeling" hvor det er mulighet for å slappe mer av med for eksempel en film. Der er biljard, darts, pinballmaskin, projektor med lydanlegg og dvd spiller. Ungdomsklubben er et populært tilbud for kommunens ungdom og har vist seg viktig i forebyggende rusarbeid.

Kino

Berlevåg kommunale kino viser film på samfunnshuset søndager hver uke og enkelte onsdager, dette er et populært tilbud både for barn, ungdom og voksne. Tiltaket har vært en suksess, spesielt etter at lydanlegg ble oppdatert.

Diverse lag og foreninger

Kommunen har mange ildsjeler som gjør deres virke i et eller mange av kommunens lag og foreninger for å nevne noen: Berlevåg skolemusikk, Berlevåg- Jeger og fiskeforening, Berlevåg fotballklubb, BT & IF, Berlevåg motorklubb, dansegruppen osv. Bare BT & IF har alene ca 150 medlemmer fordelt på fem lag. Dette er:

Aerobic: Trener mandager og torsdager i skolens musikkhall. De trener stepp, dans og styrketrening med vekter. Gruppen tilpasser seg hele tiden etter nyheter og medlemmenes interesser. Det deltar mellom 10 – 15 medlemmer på treningskveldene.

Atlet: Medlemmene (ca 25) i gruppen trener på styrketreningsrommet til individuelle tider. Treningsavgiften medlemmene betaler går i sin helhet til å kjøpe nye treningsapparater.

Badminton: Badmintongruppa er den største gruppa med 75 medlemmer, de satser både på breddeidrett og toppidrett og har jevnlig deltakere på talentlaget/ ungdomslandslaget. De trener mandager, onsdager og fredag. Badminton har stor tilstrømning av nye spillere, derfor blir det bare tatt opp nye barnspillere ved sesongstart og etter nybegynnerkurs. Da det er så mange nybegynnere, blir det satt som krav til spillere opp til 3. klasse at foresatte må delta på trening hver gang. Gruppene deltar på stevner, mest i Finnmark, men også andre steder i Norge og utlandet. Medlemmene deltar på treningssamlinger. Det er også en egen gruppe for voksne, hvor det stort sett er mosjonister.

Barneidrett: er for barn mellom 0 -7 år og har ca 30 medlemmer. Barnesvømming på mandager og idrett på onsdager. Barna får frukt etter treninga, et prosjekt som ble startet som et folkehelseiltak. Ansvar for "treningene" fordeles på foreldrene, som da får ansvaret for å sette ut apparatene/lekene og å kjøpe inn frukt.

Master: har 10 medlemmer. Tidligere svømmere trener videre for å delta på det årlige NM i svømming for mastere.

Fokusområdene 2013 - 2016

Barn og unge

Tidlig innsats er viktig for barns liv, og en tidlig inngripen når problemer oppstår eller avdekkes under svangerskap, i førskolealder, i løpet av skoletiden bør derfor prioriteres. Ved å sette fokus på tidlig innsats ønsker man å forebygge uheldig atferdsutvikling.

Alle har potensial for læring men ikke alle har mulighet til å nå de sammen målene, og det er heller ikke et mål at alle skal ta høyere utdanning. Men alle skal få mulighet til å realisere sine egne mål, ut i fra sine egne forutsetninger. Det er en særlig utfordring og et prioritert område å forbedre kvaliteten på oppveksten slik at alle tilegner seg grunnleggende ferdigheter, kunnskaper og holdninger.

Det blir stadig større sosiale forskjeller mellom samfunnsgrupper, også i Berlevåg. Ikke alle får ta del i den velferdsutviklingen vi har hatt de senere årene. Det er stor variasjon når det gjelder utdanning, inntekt, helse og bo forhold.

Barns levekår henger nøye sammen med de sosioøkonomiske forholdene i familien. Grunnlaget for sosiale helseforskjeller legges tidlig i livet, og en innsats for å bygge gode og trygge oppvekstforhold generelt, og en målrettet innsats mot utsatte grupper vil være et godt grunnlag for en utvikling der barn og unge får mulighet ut i fra sine egne forutsetninger. De kommunale tjenestene skal tidligst mulig hjelpe, stimulere, veilede og motivere foreldre, slik at en uheldig utvikling kan avdekkes så tidlig at det er stor mulighet for et godt resultat. Dette gjøres best i et nært samarbeid mellom tjenestene og i nær forståelse med foreldre.

En god barnehage med kompetent personale er en viktig forutsetning for dette. Ungdomstida er en brytningstid der vi også ser at det er viktig å komme tidlig inn med innsats for å reversere en uheldig utvikling, da spesielt iht. rus, et bredt samarbeid mellom kommunen og skolen er derfor viktig.

Forskning viser at barn som har god språkutvikling før skolestart, har god sosial utvikling og god leseutvikling på barnetrinnet man opplever derfor utfordringer i skolen da særlig med barn som har utenlandsk opprinnelse. Å beherske språket er en grunnleggende forutsetning for læring. Effekten øker jo tidligere tiltakene blir satt inn, og jo mer omfattende de er. Effekten er også størst for barn som i utgangspunktet har lav sannsynlighet for å lykkes i utdanningssystemet. Barnehagen, skolen, Helse og sosial og biblioteket er arenaer som kan benyttes for å jobbe med barns språkutvikling.

Mål

- Alle barn skal ha gode muligheter til utvikling, ut fra sitt eget potensial, uavhengig av foreldrenes økonomi, utdanning eller etniske bakgrunn.
- Barnehagen og skolen i Berlevåg skal innrettes slik at de bidrar til å redusere sosial ulikhet mellom grupper av befolkningen
- Det skal være færre elever som møter til skolestart med utilfredsstillende språkferdigheter
- Barn i risiko for fysisk, psykisk eller sosial skjevutvikling skal identifiseres tidlig, og få tilfredsstillende oppfølging

Aktuelle tiltak og arbeidsmåter

- Utvikle skoleforberedende tilbud til barn som ikke går i ordinær barnehage
- Gi tilbud om familieterapi og familieveiledning i en tidlig fase av et forløp
- Utvikle et felles system for Helse og sosial, barnehagene og skolene for å oppdage og gi tilbud tidlig til barn som har utfordringer i forhold til fysisk og psykososial helse og lese og læringsutvikling.
- Utvikle samarbeid mellom barnehagen, Helse og sosial, biblioteket og barneskolen rundt språkstimulering
- Videreutvikle sosialtilbudet til ungdom, da spesielt ungdomsklubben

Fritid og frivillighet

Fritiden vår leves hjemme eller i det offentlige rom, i organisert aktivitet eller i "egenaktivitet". For barn og unge er fritidsarenaen en arena for avslapning og hvile, men også en viktig arena for utvikling og læring. En del av skoleelevers tid utenfor skolen er det forventet at de skal bruke på å utføre skolearbeid. Det er viktig at foreldre og skolen legger til rette for at dette arbeidet skal kunne gjennomføres på en tilfredsstillende måte. For noen skoleelever handler det om å redusere deltakelsen i fritidsaktivitet, for andre om å åpne opp for en del av lokalsamfunnet som de ikke naturlig deltar i.

Verdien av den frivillige innsatsen er stor i lokalsamfunnet i Berlevåg. Det er en politisk forventning i Berlevåg om at frivilligheten skal ha gode vilkår, og at den skal ta et ansvar for å bygge og skape gode lokalsamfunn. Engasjerte og aktive innbyggere er en styrke for alle lokalsamfunn. Frivillig aktivitet er en kombinasjon av å yte og å få. Frivillige organisasjoner har en utfordring i å åpne seg opp overfor mennesker som ikke naturlig deltar i organisert aktivitet.

Det finnes en rekke former for samarbeid mellom det frivillige livet og det kommunale tilbudet. Oppgaver i samfunnet kan inndeles etter ansvar; noen oppgaver er kun et frivillig eller kun et kommunalt ansvar, andre oppgaver gjennomføres som et frivillig ansvar men med bidrag fra det kommunale, eller som et kommunalt ansvar med bidrag fra det frivillige. Dette samarbeidet kan

styrkes gjennom gjensidig forpliktende partnerskapsavtaler mellom kommunen og frivillige organisasjoner, i en vinn – vinn – situasjon for alle parter.

Mål

- Berlevåg skal ha et rikt og mangfoldig organisasjonsliv, med engasjerte og ansvarlige innbyggere
- Alle barn og unge i Berlevåg skal ha anledning til fritidsaktivitet
- Barn og unge i Berlevåg skal oppleve tilhørighet til hjemstedet, bla gjennom deltakelse og engasjement i frivillige organisasjoner og i kulturaktivitet

Aktuelle tiltak og arbeidsmåter

- Oversikt over foreninger og organisasjoner i kommunen gjøres tilgjengelig for alle innbyggere, og i særdeleshet nye innbyggere
- Kommunen og lokalsamfunnene skal bidra til å skape arenaer og muligheter for uorganisert egenaktivitet
- Kulturstøtten benyttes målrettet for å stimulere aktivitet for og med barn og ungdom

Helhetlig tjeneste

Berlevåg kommune ønsker å sette innbyggerne i fokus, og skal være et lokalsamfunn som er endringsvillig og fremtidsrettet hvor alle er forpliktet av felles målsettinger, og gode dialoger mellom innbyggere, politikere og ansatte er en selvfølge.

Foreldrene har det overordnede ansvaret for alle forhold som angår barnet, mens de kommunale virksomhetene har ansvar for å hjelpe foreldrene i dette viktige arbeidet, gjennom gode tjenester som samarbeider til det beste for barn, unge og familiene deres.

God læring i ung alder er det beste grunnlaget for motivasjon til videre læring senere i livet, og det beste tiltaket mot fattigdom og marginalisering i voksen alder. For at barn og unge skal ha best mulig utbytte av opplæringen i barnehage og skole, er det nødvendig å sørge for et trygt og godt lærings og oppvekstmiljø. En forutsetning for å skape et godt læringsmiljø er blant annet å sikre barnas grunnleggende fysiologiske behov for mat, drikke, hvile, lek/fysisk aktivitet, samt behovet for trygghet og en forutsigbar hverdag. Barnehagen og skolen i Berlevåg skal derfor bygge på disse behovene.

Mål

- Innbyggerne i Berlevåg skal oppleve god tilgjengelighet til de kommunale tjenestene, og helhet og sammenheng i tjenestetilbudet
- Barnehagen og skolen skal være sentrale for læring og aktivitet basert på de grunnleggende verdiene tillit, respekt og engasjement
- Helse- og velferdstjenester til alle barn og unge skal gis med utgangspunkt i statlige føringer

Aktuelle tiltak og arbeidsmetoder

- Tverrfaglig sammensatte kollegier på arbeidsplasser som har ansvar for barn og unge
- Gjennom pedagogisk utviklingsplan skal vi utvikle verktøy som ivaretar tilpasset opplæring
- Samordne noe av ressursene til skole, kultur, sosial, barnevern og helse knyttet til kommunal og statlig støtte.